

Ekonomikas ministrija

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519, tālr. 67013100, e-pasts pasts@em.gov.lv, www.em.gov.lv

Rīgā

27.11.2025 Nr. 3.7-5/2025/6956N

Uz 14.11.2025. Nr. 7-2.3.1e/728

Latvijas Republikas Valsts kontrole
_DEFAULT@90000031917
pasts@lrvk.gov.lv

*Ekonomikas ministrijas viedoklis
par apstiprināto starpziņojumu*

Ekonomikas ministrija (turpmāk – Ministrija) 2025. gada 14. novembrī saņēma Latvijas Republikas Valsts kontroles vēstuli ar revīzijas starpziņojumu “*Neizmantotās iespējas mājokļu siltināšanā*” un Ieteikumu ieviešanas plānu.

Ministrija pateicas Valsts Kontrolei par lietderības revīzijas ietvaros “*Vai ieguldījumi siltumapgādes un ēku energoefektivitātes uzlabošanā nodrošina ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu siltumapgādi?*” sagatavoto starpziņojumu, kas tapis brīdī, kad notiek būtiski politikas plānošanas procesi — Sociālā Klimata Fonda ieviešana, Modernizācijas fonda prioritāšu pārvērtēšana un nākamā ES fondu daudzgadu budžeta prioritāšu sagatavošana — līdz ar to sniedzot savlaicīgus un praktiski izmantojamus ieteikumus ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu plānošanā un īstenošanā.

Revīzija atklāj, ka daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes uzlabošanā laika gaitā izaicinājumi ir mainījušies un lai arī vēl aizvien ir sastopama iedzīvotāju pasivitāte, tomēr galvenie izaicinājumi ir būvniecības izmaksu kāpums un nepietiekams finansējums ēku atjaunošanai.

Ministrijai ir saprotami Valsts kontroles izdarītie secinājumi, vienlaikus vēlamies uzsvērt līdz šim paveikto gan informētības veicināšanā, gan atbalsta nosacījumu pilnveidošanā, kas rezultējās ar ļoti lielu interesi pēdējā daudzdzīvokļu

ēku energoefektivitātes programmā. Vēlamies uzsvērt Ministrijas un sadarbības partneru informācijas kampaņu būtisko lomu informētības par energoefektivitātes nozīmi daudz plašāku izpratni visu iesaistīto spēlētāju - pašvaldību, namu pārvaldnieku, māju kopību vidū.

“Dzīvo siltāk” kampaņas ietvaros īstenoti 600+ pasākumi – konferences, semināri, vebināri un izstādes, tostarp reģionāli semināri ar pašvaldību un pārvaldnieku iesaisti. Kopā ar akciju sabiedrības “Attīstības finanšu institūcija Altum” (turpmāk – sabiedrība “Altum”) sagatavots buklets “Soli pa solim līdz mājokļa atjaunošanai” (4 izdevumi), informatīvās lapas un video par atjaunotajām ēkām; materiāli projektu īstenotājiem. Jau 15 gadus notiek konkurss “Energoefektīvākā ēka Latvijā” – izvērtētas 455 ēkas, no tām 305 atjaunotas daudzdzīvokļu mājas. Sabiedrība “Altum” reģionālie eksperti aktīvi strādā vietējās kopienās.

Ministrija, izstrādājot 2021-2027.gada ES fondu atbalsta programmu, ņēmusi vērā iepriekšējo programmu gūto pieredzi, ekspertu un iesaistīto institūciju ieteikumus, kas rezultējies ar līdz šim lielāko interesi un iedzīvotāju atsaucību dalībai atbalsta programmā. Veicinot namu pārvaldnieku un pašvaldību aktīvu iesaisti, kā arī atvieglojot lēmumu pieņemšanu ir būtiski mainīta pieeja kā ēkas īpašnieki var pieteikties atbalsta programmā. Tāpat informācijas sistēmu, Būvniecības informācijas sistēmas, pieejamība mazinājusi sagatavojamo dokumentu un atskaišu skaitu projektu īstenošanas laikā.

Jaunākajā energoefektivitātes uzlabošanas programmā izveidotā vienas pieturas aģentūra “Altum”, nodrošina gan aizdevuma ar kapitāla atlaidi pieejamību, gan aktīvu komercbanku iesaisti labākā piedāvājuma saņemšanai projekta īstenošanai. Minētā daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes veicināšanas atbalsta programma lauzusi mītus par sabiedrības kūtrumu un neieinteresētību savu ēku sakārtošanā, kā arī to, ka programmā pieteikties būtu sarežģīti.

Revīzijā konstatēts, ka galvenais un faktiski vienīgais līdz šim izmantotais finansējuma avots ēku energoefektivitātes uzlabošanai ir ES fondi, neizmantojot Modernizācijas fonda iespējas, ko izmantojušas kaimiņvalstis. Ministrija piekrīt, ka līdz šim ievērojamākais atbalsts nācis no ES fondiem, vienlaikus jau šobrīd iedzīvotājiem pieejamais atbalsts mājokļu atjaunošanai tiek nodrošināts ar sabiedrības “Altum” īstenotajām programmām – Daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes paaugstināšanas atbalsta programmu 2021–2027, Remonta fondu un Daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes energogranta programmu, kas kopā veido visaptverošu atbalsta mehānismu daudzdzīvokļu ēku atjaunošanai un uzturēšanai. Valsts Kontroles revīzijā paustie secinājumi apstiprina Ministrijas jau iesākto darbu – gan pie papildus finansējuma piesaistes, gan finanšu instrumentu pielāgošanā esošai situācijai un informācijas nodrošināšanas.

Valsts kontrole ir identificējusi būtisku problemātiku saistībā ar projektu vadību, kas var kavēt ēku atjaunošanas procesu. Revīzijā norādītais saskan ar Ministrijas iepriekš secināto, kā rezultātā Saeimā pieņemtas normatīvo aktu izmaiņas (spēkā no 01.01.2026.), kuru mērķis ir stiprināt pārvaldnieka kā kopības pārstāvja lomu, kā arī kapacitāti un zināšanas projektu vadībā. Jāuzsver, ka virknē pašvaldību ir pieejams atbalsts energoefektivitātes projektu līdzfinansējumam, sākot no māju tehniskās apsekošanas, energosertifikāta sagatavošanas un būvniecības dokumentācijas izstrādei, kā arī pašvaldības piemēro nekustamā īpašuma nodokļa atlaides par ieguldījumiem daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes uzlabošanā.

Valsts kontroles revīzijā veiktā respondentu aptauja, datu analīze, izdarītie secinājumi un sniegtie ieteikumi sniedz papildus skatījumu uz daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku energoefektivitāti un līdzšinējo atbalstu. Sniegtie ieteikumi ir nozīmīgs atbalsts plānojot nākotnes atbalstu, gan finansiālo, gan nepieciešamos papildinošos instrumentus.

Šā gada 9. decembra diskusijā Ministriju pārstāvēs Enerģētikas finanšu instrumentu departamenta direktore Selīna Ābelniece.

Valsts sekretāra vietnieks

Raivis Bremšmits

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU